

Predikan

5 e trettondagen 2019, årg. 2

Psalmer: 183, 641:7, 656, 66, 58, 89

Pär-Magnus Möller

Vi kan inte äga Jesus. Han är fri. Vi kan inte stoppa in honom i en dogmatisk bok eller låsa fast honom i en kyrklig organisationskiss. Jesus är fri. När människorna i byn ville döda honom gick han rakt igenom hopen. När Petrus ville bygga hyddor på förklaringsberget för att bevara den himmelska bilden av Jesus försvann allt och bara Jesus var kvar. När Mariorna mötte den uppståndna utanför graven föll de till marken och höll om hans fötter så att han inte skulle försvinna – då sa han ”släpp mig”... När de lärjungarna som vandrade mot Emmaus efter uppståndelsen gått en hel dag med Jesus utan att upptäcka honom – och på kvällen bjöd honom på mat – då, när han tog brödet och bröt det och de äntligen kände igen honom togs han bort ur deras åsyn. När vi tror att vi äger Jesus slinker han snabbt ur vårt grepp och visar sig på ett annat ställe.

Så har det varit för mig också. Särskilt som ung teolog ville jag greppa allt om Jesus, jag ville fånga honom, förstå honom fullt ut, kunna berätta om honom och säga ”så här är det”. Den längtan har väl inte helt försvunnit – men min erfarenhet av jakten på att hålla fast Jesus är att det inte går. När jag försökt definiera hans kärlek blir den bara begränsad, när jag försöker beskriva hans nåd kan mina ord inte omfatta bredden och djupet på ett rättvisande sätt.

Johannes i evangeliet i dag verkar göra samma erfarenhet. Han tyckte också att han ägde Jesus – han var ju lärjunge, apostel... han hade vandrat med Jesus och fått den där särskilda undervisningen som inte alla hade fått – ingen kunde ju förstå mer än han och hans apostlakompisar. När Johannes då fick se, en för dem okänd, man som också förkunnade om Jesus och nyttjade himmelrikets kraft och potential utanför deras lilla organisation, blev han misstänksam. De försökte stoppa honom men lyckades inte. Johannes sprang och sladdrade för Jesus.

Jesus verkade inte så förvånad som Johannes trodde. Det verkade inte ens som om Jesus brydde sig om deras bekymmer. Det är som om han säger: *Vad är problemet, han gör ju gott, han arbetar för Guds rike. Tror ni inte att han skall få sin lön för det goda arbetet han utför? Hur kan ni säga att han är emot oss när han arbetar för oss...*

Jag har mer och mer i min kamp med Jesus upptäckt att han inte är religiös. Detta är en för mig viktig upptäckt.

Många av oss kristna gillar det religiösa. Det ger en slags trygghet och förståelse av tillvaron. Det religiösa gestaltas ofta i fasta strukturer, gränser mellan vad man läromässigt säger är sant och inte sant, ett ständigt definierande av med och mot, inne och utanför. Gärna målar man upp sig själv som företrädare för den goda kampen, medan de som tycker något annorlunda står för dem som vill bryta ner och förstöra. Det religiösa inne håller former och ordningar, symboler och tecken som håller ihop den inre gemenskapen, skapar trygghet och identitet – och det kan vara gott, så länge den inte blir exkluderande.

Den religiösa världsbilden har dock en farlig tendens till att bli svart och vit. Ofta utgörs den av en väldigt låst världsbild som ständigt får kämpa mot nya rön och insikter. Det var jobbigt för de religiösa när jorden plötsligt skulle bli rund och inte vara universums centrum, det var jobbigt när man upptäckte att världen inte skapats på sex dagar utan var obegripligt gammal och komplex. Det var jobbigt när män och kvinnor skulle bli jämlika och att gamla samhällsordningar inte visade sig vara gudomliga utan mänskliga påfund.

Genom nästan alla nya upptäckter mänskligheten gjort har världen blivit en lite bättre plats att leva på. Vi har bättre sociala strukturer, bättre förståelse av vad en människa är, bättre medicinska kunskaper... ja, nästan allting är bättre. Stressigare kanske vi tycker – men jag tror det var stressigt att upptäcka att torkan och den tidiga frosten slagit ut hela matförrådet till vintern så man riskerade att svälta ihjäl också. Man må ha haft hur mysigt som helst i talglampans sken. Men den rädsla de måste känt vet vi inte ens av i vårt land.

Den religiösa världsbilden tål sällan förändring eftersom man tror att man slänger ut Gud från tillvaron när den förändras. Amish-folket i USA är ju ett talande exempel på det. De tror ju att 1800-talet var den gudomliga tid de skulle frysa tillvaron i för att kunna behålla Gud.

Dagen text påminner oss om att så inte är fallet. Jesus förkunnar inte ett religiöst rike, inte ett statiskt samhälle utan utveckling eller fördjupning. Han förkunnar ett rike där barmhärtigheten, hoppet och upprättelsen står i centrum. Hans ärende är inte att organisera en kyrka – kyrkan uppstår istället när upprättade människor kommer samman, när människor som berörts av Guds rike kommer samman. Det är därför Jesus säger att där två eller tre är samlade i mitt namn är jag mitt ibland dem.

Upprättade, helade människor upprättar och helar också andra. Det är så Guds rike sprids. Upprättade människor upprättar andra – det är missionens djupaste

kärna. Kyrkans diakonala liv är inte en befallning och en pålaga utan en konsekvens av det liv vi själva berörts av. Därför kan man säga att en församling med ett levande diakonalt arbete, organiserat eller spontant, är ett tecken på att där finns en samling upprättade människor som mött Guds rike.

Ibland får kyrkan kritik för att hon arbetar för mycket med ”Socialt arbete” – att hon skall inrikta sig mer på det inre livet också. Det är sant att kyrkan inte bara skall vara en social institution, men samtidigt kan hon inte vara ”för” kärleksfull – för kärlek är ju hennes väsen. Det viktiga är att vi kristna hämtar vår kraft och vår kärlek från källan med evigt liv – Kristus själv. Han som men gång upprättat oss vill hjälpa oss att leva i den upprättelsen så att vi djupare och djupare kan älska den värld som han älskar.

Det är viktigt att komma ihåg att man inte är kristen för att man gör goda saker – kristen är man eftersom man tillhör Kristus genom dopet. Men när man som kristen möter lidande på olika sätt är det nästan en längtan i oss efter att få lindra nöden. Det är samma längtan som Jesus ger uttryck för i sitt liv. Där han hör ett rop stannar han, helar, tröstar, upprättar. Han liksom måste. Sedan drar han emellanåt sig undan för bön, gudstjänst, gemenskap med bröderna och systrarna. Det hänger samman. I gudstjänsten gestaltar vi vår gemenskap med varandra och med Jesus, vi lyssnar till hans ord, vi bär fram våra böner och vi delar det innersta livet genom nattvardens gåvor. Det hänger samman. Den kyrka som bara håller på med det inre livet kommer gå under eftersom den inte få ge uttryck för sin kärlek. Den kyrka som inte firat gudstjänst kommer att förtorka och förtära sig själv tills den utplånat sig själv. Det handlar om att så och skörda i sitt liv. Om du inte sår kan du inte skörda kärlekens frukt.

Vi kan inte äga Jesus, vi kan bara följa honom. Hans ärende är en upprättad mänsklighet här i tiden och i evigheten. Han kallar oss på tusen olika sätt, han kallar alla. Han välsignar allt gott, all god strävan. Han låter sitt rike växa genom sin kyrka – men också genom allt annat gott arbete som sker i världen. Hans ärende är inte att skapa en religiös elit som skall rädda världen – hans ärende är mänskligheten. Han är inte särskilt religiös – men han vet att man i den här världen måste hämta sin kraft från Gud för att orka, för att få rätt perspektiv på livet – och han vet att man måste älska för att Guds rike skall växa. Hans ärende är viktigare än kyrkan – viktigare än det religiösa. Om vi inte gör det vi skall låter han stenarna göra det. Drick ur källan och gå starkt därifrån och öva dig att älska den mänsklighet som Jesus älskar. Då sker under, då öppnar sig himmelen och allt det som är sått i ditt inre får bära frukt, Gud till ära, dig till glädje och människor till hjälp.